

paa, at Tilgangen af Laansøgere ikke er saa stor, som man kunde ønske. For øvrigt maa jeg sige, at i indeværende Aar er Tilgangen vistnok større, end den var i Fjor, men herom tør jeg dog ikke sige noget bestemt.

Det ærede Medlem (Hauge) var ogsaa inde paa, at vel satte vi Laaneværdien op, og det havde han ikke noget imod, men man blev ved at holde paa, at Laansøgerne skulde møde med en Tiendedel. Ja, men det er jo netop Fordelen ved den Ændring, som er indført i § 7, at for Fremtiden forlanger man ikke noget ud over den ene Tiendedel; det gør man efter den gældende Lov. Hvis Prisen paa et Husmandsbrug overstiger de 8,000 Kr., som nu er Maksimum, forlanger man, at Laansøgeren foruden de 800 Kr. yderligere skal møde med det Beløb, hvormed Prisen paa Huset, naar det er fuldt færdigt, overstiger 8,000 Kr.; det er det, jeg for mit Vedkommende anser for den største Vanskelighed ved den nuværende Lov. Af Hensyn dertil ønsker jeg Loven revideret, særlig paa dette Punkt.

Det ærede Medlem fra Rønne og det ærede Medlem fra Silkeborg var jo ikke meget stemt for Renteforhøjelsen; de beklagede den. Ja, det kan vi jo allesammen gøre; thi enhver Renteforhøjelse er en yderligere Skat paa Arbejdet; men vi maa bøj os for den Kendsgerning, at Renten er stigende, og der bør være et vist Forhold mellem den Rente, Staten yder, og den Rente, hvortil Staten udlaaner sine Penge. Jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa, thi jeg kan her fuldstændig slutte mig til de Udtalelser, som faldt fra det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen). Jeg vil kun minde om, at der er foreslaaet 4 pCts Rente af Laan baade til Fiskere og til Oprettelse af Arbejderboliger; og paa selve Finanslovsforslaget er der nu ved anden Behandling vedtaget 4 pCts Rente af Laan til Hedekommuner og til Haandværkere, saa vi er jo egentlig inde paa det i Forvejen. Jeg forstod heller ikke de ærede Medlemmers Udtalelser saaledes, at de ikke under nogen som helst Omstændigheder vilde gaa med til de 4 pCt; for saa vidt Loven paa andre Omraader kunde faa saadanne Forbedringer, at man maatte indrømme, den nogenlunde gav Ækvivalent for Renteforhøjelsen — og dertil haaber jeg, vi kan naa gennem Udvalgsarbejdet — kunde man vel opnaa deres Tilslutning. Jeg vil takke alle de ærede Medlemmer, som har støttet mig i Kravet om 4 pCts Rente, ikke mindst det ærede

Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen). Naar man overvejer denne Sag nøgternt, maa man sikkert indrømme, at 4 pCt. maa Staten kræve af de Penge, den laaner ud, naar den selv maa give omtrent 4½ pCt.

Det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Svendsen) omtalte § 6 og fandt det underligt, at der skulde svares indtil 10 Kr. pr. Td. Land af Jord i offentligt Eje, der sælges til Husmandsbrug. Hvorfor ikke den hele Sum, spurgte det ærede Medlem. Jeg kan fuldstændig give ham Ret, og naar jeg ikke har foreslaaet dette forandret, er det blot, fordi den Forandring vil betyde saare lidt. Skulde der ændres i dette Forhold, skulde det være paa den Maade, at den Rente, vedkommende svarer af denne Jord, vekslede, efter som Jordprisen steg eller faldt. Kan Udvalget blive enig om en saadan Rettelse, skal jeg ikke have noget derimod, den er saa lille og ubetydelig, at der sikkert kan blive Enighed derom. Samme ærede Medlem kunde ikke rigtig give mig Ret i, at den lave Rente har medvirket til at forhøje Jordpriserne. Jeg skal indrømme, at noget fulgyldigt Bevis derfor er det svært at føre, men jeg synes ikke, det er vanskeligt at forstaa, at jo lavere Renten er, og jo større Laan vedkommende faar, desto lettere vil Jorden blive dyrere. Den lave Rente er ikke den eneste Aarsag til de forhøjede Jordpriser, men den har været medvirkende dertil.

Det ærede Medlem fra Køge (Mads Larsen) anførte med Hensyn til § 18, at jeg ikke efter „almindeligt Jordbrug“ har villet indføre, som det er krævet: „en rentabel Drift“, og han nævnedes det som et Eksempel paa, hvorledes Ministeriet efter hans Mening ikke havde taget tilstrækkeligt Hensyn til Kommissionens Flertalsindstilling. Som jeg sagde ved Fremsættelsen af Lovforslaget, skal jeg være meget villig til at forhandle med Udvalget herom. Jeg maa i øvrigt sige, at en Ændring som denne, at vedkommende har tilplantet en Trediedel af Jordstykket med Frugttræer eller anvendt en Trediedel af Jordstykket til Frøavl, vil ikke for mig være Grund nok til at sige Statslaanet op.

Det ærede Medlem fra Silkeborg (Jacob Christensen) ønskede en Ændring i § 1 med Hensyn til Kommissionens Sammensætning. Jeg har paa dette som paa alle andre Omraader ikke indført flere Ændringer, end der er stillet Krav om af dem, til hvem jeg har rettet Spørgsmaal, da Loven efter min Mening kun skal gælde for 3 Aar, og da jeg haaber, at der, naar den Tid er forløbet, maa ske langt mere